

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-621

18.9.2018

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på naust fra 1800-tallet – borebiller eller storm – fal. § 2-1.

Sommeren 2017 ble det oppdaget skade på sikredes naust. Naustet ble opprinnelig oppført omkring år 1800. Sikrede oppga at skaden skyldtes storm, mens selskapets takstmann konkluderte med at hovedårsaken til skaden var omfattende angrep fra borebille. Sikrede anførte at selskapet i så tilfelle burde ha oppdaget dette da bygningen ble inspisert før forsikringsavtalen ble inngått. Saken reiste spørsmål om hva som er hovedårsaken til skaden, og om selskapet overholdt sin informasjonsplikt da forsikringsavtalen ble inngått. Nemnda kom til at skaden ikke var dekningsmessig, og at selskapet ikke hadde brutt informasjonsplikten ved tegning.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 85.000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på naust og spørsmålet om selskapet er ansvarlig for brudd på informasjonsplikten.

Fra forsikringsavtalen gjeldende fra 25.6.07 hitsettes:

Bygning – BYG1001

...

4. Hvilke skader, tap og utgifter som dekkes

4.1. Bygningsforsikringen dekker

alle skader som inntreffer plutselig og uforutsett med unntak av skader nevnt i punkt 4.2 ...

...

4.2. Bygningsforsikringen dekker ikke

...

6. skade som skyldes ... insekter ...

...

Naturskade – NAT1001

...

1. Forsikringen dekker

skade på brannforsikrede ting i Norge, jf. naturskedeforsikringsloven, som direkte skyldes naturulykker som ... storm ...

...

2. Forsikringen dekker ikke

...

skade som skyldes ... insekter ...

Fra forsikringsavtalen gjeldende fra 25.6.17 hitsettes:

Hvilke skader?

Plutselig og uforutsett skade ved:

...

- Naturskade. Forsikringen dekker skade som direkte skyldes naturulykke ved ... storm ...

- Andre plutselige og uforutsette skader

Plutselig og uforutsett skade dekker ikke:

...

- Skade som skyldes ... insekter

Sikrede oppdaget sommeren 2017 skade på naustet, som etter det opplyste er oppført omkring år 1800. Skaden ble meldt til selskapet 27.7. Årsaken ble angitt til storm.

Selskapet engasjerte en ekstern takstmann (A) som besiktiget skaden 1.8. Fra skaderapporten datert 2.8. hitsettes:

Skadeårsak/ skade meldt som

Storm

...

Tilstand skadet del

Det er selve bygget og byggeformen som er utfordringen. En har krav til at bygget skal utformes / bygges slik det opprinnelig var utført. Kostnader med reparasjon er i hovedsak knytt til dette.

Det anmerkes videre at kunde ønsket å utbedre med renovering i 1993. Dette fikk en nei til, ref Ft.

Svak/svekket/mangelfull konstruksjon

Utbedringskostnaden ble angitt til kr 85 000.

Selskapet rekvirerte deretter intern takstmann (B), som besiktiget skaden 10.11. Fra skaderapporten datert 13.11. hitsettes:

Tilstand skadet del

Skadet del er i svært dårlig forfatning.

Svak/svekket/mangelfull konstruksjon

Hovedårsak til skaden er svak konstruksjon.

Den aktuelle bjelken som det er meldt skade på er gjennomboret av flygehull etter stripet borebille og treverket er vesentlig svekket.

...

Konklusjon

Ved befaring ble det registrert brudd på bjelke som er del av grindverk (også kalt bete eller slinder). Det viste seg at treverket i den aktuelle bjelken var helt "spist opp" av stripet borebille. Den stripeborebiller borer hull i treverket for å legge sine egg. Når larvene klekkes, skaffer de seg næring ved å spise av treet. Treverket kan derfor se helt ut på utsiden, men være pulverisert innenfra.

Da undertegnede tok på baksiden av bjelken knakk det av et trestykke på ca. 2x5 cm. Bak trestykket kunne man kjenne at treverket er pulverisert.

Årsak til skaden er svak konstruksjon.

Den aktuelle bjelken er vesentlig svekket som følge av aktivitet av stripet borebille.

I brev til sikrede 5.12. gjenga selskapet ytterligere to uttalelser fra takstmann B:

13.11 08:14

(Takstmann B) Dette er ikke en naturskade. Bjelken som har knekket er fullstendig oppspist av borebille.

23.11 13:50

(Takstmann B): Kan ikke se at denne skaden har noe som helst med en naturskade å gjøre. De får lov til å vedlikeholde bygget, de har bare ikke fått tilskudd til å gjøre det etter ca 1990. Da byttet de tak.

Selskapet avsto dekning ved brev 5.12. Avslaget ble begrunnet med at skaden ikke var direkte forårsaket av naturulykke, og at den dermed ikke var omfattet av naturskadedekningen. Skaden var heller ikke omfattet av den ordinære forsikringen fordi den skyldtes insekter og hadde utviklet seg over tid.

Sikrede krever dekning for skaden og anfører at den er omfattet av vilkårene. Takstmann A konkluderte med at skaden hadde oppstått som følge av storm, og denne vurderingen måtte legges til grunn fordi den var grundigere enn takstmann Bs vurdering.

Sikrede anfører subsidiært at selskapet har brutt informasjonsplikten i fal. § 2-1. Selskapet er nærmest til å sikre bevis for hva det ble informert om på tegningstidspunktet, og må derfor bære risikoen om tegningssituasjonen ikke er tilstrekkelig opplyst. En forsikring med unntak for skade som følge av insekter var ikke egnet til å dekke sikredes behov. Selskapet har ikke sannsynliggjort at det ble informert om dette, og det er årsakssammenheng mellom bruddet på informasjonsplikten og sikredes økonomiske tap, da det var mulig å tegne en forsikring som dekket skaden.

Selskapet avviser ansvar for skaden og at avtalen ikke skulle vært inngått og at den har vært illusorisk. Avtalen gir fremdeles dekning for enkelte skader, for eksempel brann. Omfanget av borebilleangrepet var ikke synlig på tegningstidspunktet, og selskapet var uansett ikke kjent med omfanget. Selskapet har også påpekt at sikrede har et selvstendig ansvar for å sette seg inn i forsikringsavtalen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på naust.

Sikredes forsikring omfatter skade som "direkte skyldes naturulykke ved ... storm ...", men har unntak for "Skade som skyldes ... insekter". Skaden ble meldt inn som stormskade, og storm er den utløsende årsaken. I As takstrapport heter det at

Skadeårsak/ skade meldt som

Storm

...

Tilstand skadet del

Det er selve bygget og byggeformen som er utfordringen. En har krav til at bygget skal utformes / bygges slik det opprinnelig var utført. Kostnader med reparasjon er i hovedsak knytt til dette.

Det anmerkes videre at kunde ønsket å utbedre med renovering i 1993. Dette fikk en nei til, ref Ft.

Svak/svekket/mangelfull konstruksjon

Denne taksten sier ingenting om billeangrep eller konstruksjonsfeil.

I Bs rapport heter det:

Tilstand skadet del

Skadet del er i svært dårlig forfatning.

Svak/svekket/mangelfull konstruksjon

Hovedårsak til skaden er svak konstruksjon.

Den aktuelle bjelken som det er meldt skade på er gjennomboret av flygehull etter stripet borebille og treverket er vesentlig svekket.

...

Konklusjon

Ved befarings ble det registrert brudd på bjelke som er del av grindverk (også kalt bete eller slinder). Det viste seg at treverket i den aktuelle bjelken var helt "spist opp" av stripet borebille. Den stripete borebillen borer hull i treverket for å legge sine egg. Når larvene klekkes, skaffer de seg næring ved å spise av treet. Treverket kan derfor se helt ut på utsiden, men være pulverisert innenfra.

Da undertegnede tok på baksiden av bjelken knakk det av et trestykke på ca. 2x5 cm. Bak trestykket kunne man kjenne at treverket er pulverisert.

Årsak til skaden er svak konstruksjon.

Den aktuelle bjelken er vesentlig svekket som følge av aktivitet av stripet borebille.

Takstmann B har avgitt to tillegguttalelser:

13.11 08:14

(Takstmann B) Dette er ikke en naturskade. Bjelken som har knekket er fullstendig oppspist av borebille.

23.11 13:50

(Takstmann B): Kan ikke se at denne skaden har noe som helst med en naturskade å gjøre. De får lov til å vedlikeholde bygget, de har bare ikke fått tilskudd til å gjøre det etter ca 1990. Da byttet de tak.

Av Bs takst følger at bjelken som er knekket er "fullstendig oppspist av borebille". Nemnda forstår dette slik at bjelken var tilnærmet ødelagt i forkant av stormen, og at stormen dermed bare utløste en skade som kunne oppstå når som helst uavhengig av stormen. I en slik situasjon er det ikke naturlig å si at skaden skyldes stormen. Nemnda kan ikke se at det her er motstrid mellom takstene. Den første taksten kan tolkes slik at den kun gjengir skadeårsaken som sikrede har angitt i skademeldingen, og den går ikke inn i den skadede delens tilstand.

Skaden er da ikke dekket av forsikringen.

Sikrede anfører at selskapet har brudd informasjonsplikten i fal. § 2-1 ved ikke å opplyse om begrensningen for skade som skyldtes insekter. Den aktuelle begrensningen er vanlig og faller i utgangspunktet utenfor informasjonsplikten for vesentlige begrensninger i dekningen. Det er uklart for nemnda hvilken kunnskap selskapet hadde om borebillenangrepet da forsikringen ble tegnet og tegningssituasjonen for 19 år siden er ikke nærmere belyst. Sikrede har bevisbyrden for at informasjonsplikten er brutt, og nemnda kan ikke se at denne er oppfylt i dette tilfellet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Peter Bjurvill (selskapsrepresentant), Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).